

the lecture

by เด็กสวนโมกข์

Outside In - Inside Out
กับ บรรยาย พงษ์พานิช

ณ
WU
SSSU

เราจะอยู่ในโลก
อันแสนยุ่งยากขึ้นทุกที
ได้อย่างไร หน้า 5

Interview

สวนโมกข์กรุงเทพ ในทรศนะ

บรรยาย พงษ์พานิช |

คามิน เลิศชัยประเสริฐ |

ประสาน อิงคนันท์ |

อ้อย บุคดาเบลส |

นิวกมล สราวุธ เอ็งสวัสดิ์ หน้า 6

Outside In - Inside Out กับ บรยง พงษ์พานิช

ทุน WU RSSM

ทักษะฝั่งทุนนิยมจะสอดประสานไปกับธรรมะได้อย่างไร?

“ผมทำงานสร้างเนื้อสร้างตัวมา 43 ปี ในกลไกที่เรียกว่าตลาดทุนนิยม ทุนนิยมเป็นยังไง ดีเลวในส่วนไหน ผมพยายามทำความเข้าใจ”

ทุน

43 ปีในตลาดทุนเกิดการเรียนรู้อะไรบ้าง

- ทุนนิยมแบบผู้ชนะกินหมด ไม่ใช่ทุนนิยมที่ดี
- ทุนนิยมที่ดีมีลักษณะคล้ายการเล่นกีฬา คนชนะวิ่งเร็วขึ้น+ได้รางวัล, คนแพ้กิ่งเร็วขึ้น
- ทุนนิยมที่ดีต้องมีการแบ่งปัน
- มาร์ก ซัคเคอร์เบิร์ก (ผู้ก่อตั้งเฟซบุ๊ก) ทำประโยชน์มาก ได้รางวัลมาก มากจนเขาตกใจ และเขาก็รู้สึกว่าการแบ่งปันมันยังไม่แฟร์ เขาจึงบริจาคกลับ 90%, วอเร็น บัฟเฟต ก็เช่นกัน บริจาคกลับ 99%
- หากกฎปรัชญาของระบบต้องถกกันหลายมิติ

“หากมองย้อนกลับไปจะเห็นว่า ทุนนิยมมีส่วนสำคัญมาก ในการพัฒนาโลก โดยเฉพาะในทางวัตถุ แต่นั่นก็ทำให้หลายท่านมองว่าเป็นการเพิ่มสิ่งที่เรียกว่าวัตถุนิยม เรื่องนี้ผมขอพักไว้ก่อน”

[โลก]

คุณบรยงไล่เรียง Timeline ของโลกให้ฟังคร่าวๆ ว่า

- โลกเรามีอายุ ~ 4,800 ล้านปี,
- ~ 100,000 ปีที่แล้ว ลิงลูกขึ้นเดิน เกิดเป็นเซเปียน,
- ~ 10,000 ปีที่แล้ว เกิดอารยธรรมโลก,
- ~ 2,600 ปีที่แล้ว (พุทธกาล) โลกมีมนุษย์ 200 ล้านคน,
- ~ 2,000 ปีที่แล้ว (ค.ศ. 0) โลกมีมนุษย์ 350 ล้านคน,
- ~ 200 ปีที่แล้ว (ค.ศ. 1800) โลกมีมนุษย์ 1,000 ล้านคน, (1,800 ปี เพิ่ม 3 เท่า)
- ปัจจุบัน (ค.ศ. 2020) โลกมีมนุษย์ 7,500 ล้านคน (200 ปี เพิ่ม 7.5 เท่า)
- มนุษย์เพิ่มขึ้นเร็วมาก เป็นการเพิ่มแบบเอ็กโปเนนเชียล

ในช่วงสองร้อยปีที่ผ่านมาเกิดการเปลี่ยนแปลงซึ่งก่อให้เกิดผลดี เช่น

- อายุเฉลี่ยของคนสูงขึ้น จาก 34 ปี เป็น 72 ปี
- อัตราตายของเด็กก่อนห้าขวบลดลง จาก 32 เปอร์เซ็นต์ เหลือ 3.1 เปอร์เซ็นต์
- ความเป็นอยู่ดีขึ้นแบบผิดหูผิดตาถึงกับมีคนกล่าวว่า คนยุคนี้ไม่ว่ายากดีมีจนโดยเฉลี่ยแล้วมีความเป็นอยู่ดีกว่าจักรพรรดิ ชาร์เลอมาญ (Charlemagne) หรือมีความเป็นอยู่ดีกว่า เดวิด ร็อกเกอร์เฟลเลอร์ (John D. Rockefeller) ซึ่งเคยเป็นคนรวยที่สุดในโลกเมื่อ 200 ปีก่อน

สิ่งสำคัญ 3 สิ่งที่เกิดขึ้นในช่วงสองร้อยปีมานี้ คือ

1. เกิดการปฏิวัติอุตสาหกรรม —โลกค้นพบเทคโนโลยี และพัฒนาแบบก้าวกระโดดทำให้เกิดความเจริญขึ้นมากมาย
  2. เกิดประชาธิปไตยใหม่ —คนทุกคนมีส่วนร่วมในการพัฒนา
  3. เกิดระบบทุนนิยม —ระบบที่สร้างแรงจูงใจให้คนสร้างผลผลิต นวัตกรรม ก่อให้เกิดผลผลิตมากขึ้น
- ประชากรเพิ่ม 7.5 เท่า แต่ผลผลิตได้เพิ่มขึ้น 247 เท่า
- ทุนนิยมแม้ผลผลิตเยอะขึ้นมาก แต่โลกก็ยังมีปัญหา ความเหลื่อมล้ำ เรายังห่างไกลความเท่าเทียม

[ระบบของสังคม]

ระบบสังคมนิยมคอมมิวนิสต์

- มีหลักปรัชญาสูงสุดเรื่องความเท่าเทียมทำหรือไม่ทำก็ได้เท่ากัน
- ปัญหาคือไม่มีคนทำ
- ถึงแม้อุดมการณ์ดีแต่เมื่อขาดแรงจูงใจ ขาดสิทธิก็ไม่รอด
- สู้ตายแล้วประเทศเหล่านี้ก็เลิกระบอบนี้เองจีน รัสเซีย เวียดนามเปลี่ยนมาใช้ระบบตลาดหรือทุนนิยม

ระบบทุนนิยม (ระบบตลาด)

- เป็นระบบที่ให้ทุกคนในตลาด (ผู้ผลิต ผู้บริโภค เจ้าของทรัพยากร) มีส่วนเกี่ยวข้อง
- ระบบทุนนิยมกับระบอบประชาธิปไตยมีส่วนคล้ายกัน
- ประเทศที่อยู่ในระบบนี้ค่อนข้างเจริญกว่าประเทศอื่นๆ
- แม้ทุนนิยมจะไม่ได้ทำให้โลกสันติสุข แต่อย่างน้อยๆ ในระยะสั้นก็ยังตอบโจทย์ได้

[อุดมการณ์ทุนนิยมที่โยมเตาพยายามเสนอคืออะไร อะไรยังทำอยู่ และอยู่กับมัน]

- ผมยังทำงานในตลาดทุน แต่ไม่ใช่เพื่อปัจจัยแล้ว แต่เพื่อเรียนรู้ และพยายามทำระบบทุนที่เราอยู่ให้เป็นทุนที่ดีขึ้น แต่คงไม่สำเร็จง่ายๆ
- สิ่งหนึ่งที่ทำให้ชีวิตรู้สึกดีก็เพราะว่าผมสามารถคิดวิธีที่จะหล่อหลอมประโยชน์ของเรา ประโยชน์ขององค์กร ประโยชน์ของ stack holder ประโยชน์ของสังคมให้ไปในทางเดียวกันได้ พอหล่อหลอมได้ความอ่อนแอมันลดไป
- ต้องออกตัวว่า ในทางศาสนาผมนี้ชั้นอนุบาล เข้าใจไม่มาก ถ้าเป้าหมายคือนิพพานก็คงอีกไกล
- พระคุณท่านเคยได้ยินประโยคที่ว่า “คนดีต้องพยายามแยกแยะประโยชน์ของเรากับประโยชน์ส่วนรวมและเอาประโยชน์ส่วนรวมมาก่อนประโยชน์ส่วนตัว” ไหมครับ
- คำพูดนี้ฟังไปเยอะมาก ผมนั่งพิจารณาแล้วพบว่าผมทำไม่ได้ ผมก็เลยเลือกใช้วิธีหล่อหลอม หลอมทั้งประโยชน์เรา และประโยชน์ส่วนรวมให้ไปด้วยกัน ไม่ต้องเอาอะไรมาก่อนให้มันไปด้วยกัน นี่คือนโยบายที่พยายามทำและคิดว่าทำได้
- วิธีทำงานผมคือสร้างแนวคิด สร้างหลักการ แล้วชวนคนมาร่วมแนวคิด ขยายหลักการ
- การจะขยายหลักการได้เราต้องจริงและต้องมีวินัยกับมัน

“2 (สิบ) + 4 (สี่)”

“วันคืนล่วงไปๆ บัดนี้ทำอะไรอยู่”

ผมไม่ลืมหูลืมตาว่า ผมไม่ได้ลืมหูลืมตาว่า ผมยึดหลักธรรมะคือหลัก “2 (สิบ) + 4 (สี่)” ในการดำรงชีวิต ผมทำมานาน ทำมาตลอด เป็นหลักที่เหมาะสมกับขรรษา

2 (สิบ) + 4 (สี่)

2 (สิบ)

- (สิบ) — 1 โยนิโสมนสิการ: หลักคิดสิบอย่าง เช่น คิดแบบ สิบสาวเหตุปัจจัย คิดแบบแยกแยะเหตุปัจจัย ... คิดด้วย หลักสิบอย่างนี้ความคิดของคุณจะแยกคาย, มีคนสงสัยมาก ผมอายุปุ่นนี้ เป็นโรคทางสมองมาแล้ว ทำไมผมความจำดี —ผมใช้หลักโยนิโสฯ มานานครับ
- (สิบ) — 2 กาลามสูตร: เป็นวิธีคิดเหมือนกัน ทำให้เรา ไม่หลงทาง ไม่เชื่ออะไรง่ายๆ

4 (สี่)

- (สี่) — 1 อริยสัจสี่: ทุกข์ สมุทัย นิโรธ มรรค
- (สี่) — 2 ทิฏฐธรรมมิกัตถะสี่: อุ อา กะ สะ, หัวใจเศรษฐี, อุ (อุฏฐานสัมปทา): พากเพียรประกอบอาชีพชอบ สร้าง ทรัพย์, อา (อารักขสัมปทา): รักษาทรัพย์, กะ (กัลยาณมิตตตา): คบคนดีเป็นมิตร, สะ (สมชีวิตา): ใช้ชีวิตพอสมควรไม่ขัดสน ไม่ฟุ้งเฟ้อ
- (สี่) — 3 อิทธิบาทสี่: ฉันทะ วิริยะ จิตตะ วิมังสา, อิทธิบาทเป็นคำที่พิเศษมากสำหรับทุกคนเลย ถ้าคุณมีครบ และมุ่งมั่นคุณก็จะประสบความสำเร็จในระดับใดระดับหนึ่ง
- (สี่) — 4 พรหมวิหารสี่: เมตตา กรุณา มุทิตา อุเบกขา, ที่ เกียรติคุณดิฉันมีหลักการขององค์กรอันหนึ่งคือ ‘อิทธิบาท ต่องาน พรหมวิหารต่อกัน’ กับงานสี่อิทธิบาทเต็มที ระหว่าง คนใส่พรหมวิหารลงไป มันจะเป็นสังคมที่ผมมั่นใจว่าจะมีความสำเร็จและมีความสุข

อย่างที่ทราบเรียน ผมเข้าใจธรรมะตั้ง แต่แค่ตั้งผมก็ใช้แล้ว เจออะไรก็พยายามเข้าใจให้ลึกซึ้ง แล้วใช้ประโยชน์ 2(สิบ) + 4(สี่) แค่นี้ไม่มากมายนะครับ ไม่ลืมหูลืมตาอะไร แต่สำหรับผมก็เพียงพอแก่ชีวิต

[life purpose > passion > งาน > ชีวิต]

ชีวิตจะมีคุณค่าได้ มันต้องได้ทำงานที่มีคุณค่า
จะได้ทำงานที่มีคุณค่า ต้องมี passion ต่องาน
จะมี passion ต่องาน ก็ต่อเมื่อ
ทำงานที่ตรงกับ life purpose

- ชีวิตจริงบางทีมันย้อนจากหลังมาหน้า อย่างผมเอง ผมเข้ามาทำงานในตลาดการเงินเพราะหางานทำไม่ได้ ผมทำเพราะจะเอาเงินเดือน ทว่าทำไปก็เรียนรู้ไป จึงเข้าใจ ตอนนั้นผมพูดไม่อายว่าผมมีฉันทะต่อทุนนิยม มี passion ต่อทุนนิยม เพราะมีความเข้าใจ หลังจากนั้นจึงเกิด life purpose
- เขียวชน คนหลายคน พยายามเริ่มด้วยการตั้งเป้าหมาย ของชีวิต ซึ่งมันยากมากเลยนะ (จะได้อยู่แค่อยากรวย อยากมีอำนาจ อยากมีชื่อเสียง)
- ผมแนะนำว่า บางทีเราต้องทำก่อน ใส่วิริยะมาก่อน แล้วฉันทะจะมา ผมไม่แน่ใจใช้ได้หรือเปล่า แต่ผมพัฒนา มาอย่างนี้

[ป่วยหนัก]

- ปีที่แล้วผมป่วยหนัก นอนอยู่โรงพยาบาล 6 สัปดาห์ (เดินไม่ได้ กินไม่ได้ กลืนไม่ได้ พูดไม่ได้) ในห้องมีนาฬิกา เรือนหนึ่ง ผมนอนมอง กว่าเวลาจะผ่านไปแต่ละนาทีๆ ผมก็แวบคำคำหนึ่งขึ้นมา

“วันคืนล่วงไปๆ บัดนี้ทำอะไรอยู่”

- ผมรู้สึกเข้าใจขึ้นเยอะ นอนทบทวนตัวเองเราทำอะไรอยู่ ธรรมะนี้ให้ผม 2 เรื่องคือ 1. ทำให้เกิดสติ ต้องรู้ตัวในทุกนาที
- 2. ทำให้ทบทวนตัวเอง รู้สึกว่าเราทำประโยชน์น้อยไป
- ช่วงนั้นผมถามตัวเอง “ที่ผ่านมามาแต่ละวินาที เราได้ทำอะไร ที่เป็นประโยชน์ต่อคนใกล้ชิดถึงมนุษยชาติบ้าง” ถ้าคิดแบบ เห็นแก่ตัว เราก็อธิบายเยอะมาก, ถ้าคิดอย่างยุติธรรม มีสติ ก็พบว่าทำน้อยนัก ยังบกพร่อง
- ผมรู้สึกว่าผมทำประโยชน์น้อยไป น้อยกว่าที่ทำได้
- มีคนบอกว่า ‘ความทุกข์มาจากความคาดหวัง’ แล้วเขาก็บอกว่า ‘มนุษย์คนไหนที่มีความทะเยอทะยานเหนือความสามารถของตนเอง ก็จะเป็นทุกข์มาก, แต่ถ้าคนไหนมีความทะเยอทะยานต่ำกว่าความสามารถของตนก็จะเป็น ภาระของสังคม’ ผมเตือนตัวเองให้ระวังอย่าให้เกินหรือ ต่ำไป

“ผมไม่มีศักยภาพเปลี่ยนโลก แต่จะพยายามทำให้โลกดีขึ้น”

[โยมเตาเกี่ยวข้องกับหมวดหมวดเหตุการณ์อย่างไร]

- กระผมยึดหลักว่า ผมไม่มีศักยภาพเปลี่ยนโลก แต่จะ พยายามทำให้โลกดีขึ้น เท่าที่ศักยภาพผมมี
- ผมอ่านงานของท่าน แม้ผมไม่ได้ลึกซึ้งแต่ก็เห็นว่างาน ของท่านนั้นดีมาก อุดมการณ์ของท่าน ปณิธาน 3 ประการ นั้นพันแม้กระทั่งพุทธศาสนา
- ผมเห็นงานอาจารย์พุทธทาสที่ไชยา ทั้งขึ้น ทั้งปลวก ก็บอกว่าต้องเอามาเก็บดีๆ บอกหมอบัญชา (บัญชา พงษ์พานิช) ว่าปล่อยอย่างนี้ไม่ได้ นี่เป็นสมบัติของโลก ควรจะหาทุนทำที่เก็บดีๆ ตอนแรกก็จะทำเล็กๆ ที่ไชยา แต่ ก็ตั้งใจขยันขันแข็งมาว่าถ้าเก็บที่กรุงเทพก็จะเกิดประโยชน์กว่า โชคดีท่านเจ้าอาวาส (โพธิ์ จันทโร) สนับสนุน หลายท่าน ก็สนับสนุน ก็หาเงินว่าจะทำที่ไหน แล้วก็เงินบุญของพวกเรา ที่ในหลวงรัชกาลที่ ๙ พระราชทานพระบรมราชานุญาตให้ ใช้พื้นที่นี้
- การทำแบบนี้ไม่ยากเลยครับ แค่มีเป้าหมายชัด ไปหาคน แนวร่วม ในตอนแรกกะว่าจะทำสัก 20 ล้าน ไปๆ มาๆ ใช้ไป 300 ล้าน หลายคนเกือบทุกคนออกปากเพียงคนเดียว
- สร้างได้นั้นเรื่องหนึ่ง ส่วนการทำให้เกิดประโยชน์ สมความคาดหวัง สมทรัพย์การที่ไปขอเขามา นี่ก็เป็น หน้าที่ของชาวจดหมายเหตุทุก ๆ คน
- ที่ทำสิบปีมานี้ ทุกคนที่เกี่ยวข้องก็พอใจพอสมควร
- กระผมถือหลักง่ายๆ ‘สิ่งใดเป็นประโยชน์สิ่งนั้นจะดำรง อยู่ สิ่งใดไม่เป็นประโยชน์ก็จะดับสูญไป’ นี่คือนิยามของตลาด

“สิ่งใดเป็นประโยชน์

สิ่งนั้นจะดำรงอยู่

สิ่งใดไม่เป็นประโยชน์

ก็จะดับสูญไป”

ดีมานด์ ชีพพลายเปรียบเทียบกับชีวิต

คืออะไร

ทุน

vs

SSSU

[พุทธศาสนากับทุนนิยม]

- หลายปีมาแล้ว จู่ๆ ผมก็ได้รับคำเชิญจากสถาบันสัญญาธรรมศักดิ์ให้ไปถกเรื่องพุทธศาสนากับทุนนิยม ถกกับท่าน ว.วชิรเมธีที่ธรรมศาสตร์ ผมรับด้วยไม่ได้คิดให้รอบคอบ
- ไปถกแต่ไม่ถกเลยครับ ต้องกราบเรียนว่าทางพุทธศาสนา คำว่าทุนนิยมนี้เหมือนคำหยาบเลยครับ พอพูดถึงทุนนิยมก็ต้องไปผูกกับวัตถุนิยม ผูกกับการเร้ากิเลส อันนี้ผมไม่ถก
- แต่วันนั้นผมตั้งปจฉาว่า “ถ้าฟังเผินๆ ทุนนิยมกับพุทธศาสนานี้ไปด้วยกันไม่ได้เลย เพราะพื้นฐานของทุนนิยมบอกว่าทุกอย่างมีไม่พอ, ทุนนิยมถูกออกแบบมาเพื่อจัดการกับทรัพยากรที่มีอย่างจำกัด, ทุกอย่างมีไม่พอ, ต้องอยากถึงจะทำ, กระตุ้นด้วยแรงจูงใจ รางวัล การแข่งขัน, แต่พุทธศาสนาบอกว่าทุกอย่างพอ ต้องละถึงจะสุข ถ้ามองแค่นี้ก็จบไม่ต้องคุยกัน
- จึงชวนคุยว่า ถ้ามองลึกไปกว่านั้น จริงๆ ทั้งสองมุ่งตอบโจทย์ใกล้เคียงกัน คือ “ของทุกอย่างมีไม่พอถ้าเทียบกับความอยาก” แต่ทุนนิยมตอบโจทย์อุปทาน (ชีพพลาย) ของไม่พอก็ก็นำไปสร้างขึ้นมา เพื่อสนองความอยากให้มากที่สุด แต่ปัญหาของทุนนิยมคือความอยากมันหนี, ไม่เคยไล่ทันสักที พุทธศาสนาเลยบอกว่าแก่ง่ายๆ ให้ลดความอยาก เอาความอยากออก แล้วทุกอย่างก็จะพอ
- จริงๆ แล้วก็ตอบโจทย์เดียวกัน ถ้ามองเศรษฐศาสตร์อันหนึ่ง
- คุณอุปสงค์คือพุทธศาสนา, สร้างอุปทานคือทุนนิยม
- ถ้าถามผมนะ ผมว่าสองอันนี้ประสานกันนะดีที่สุด ไม่เห็นขัดกันนะ แต่ต้องเป็นทุนนิยมที่ดี
- คำว่าทุนนิยมมันกว้างมาก หลายคนบอกว่า ทุนนิยมสร้างวัตถุนิยม ผมขอบอกว่าวัตถุนิยมต่างหากที่สร้างทุนนิยม
- มนุษย์นิยมวัตถุอยู่แล้ว เราอยากมีชีวิตที่ดีขึ้น สะดวกขึ้น ถ้าไม่ต้องการวัตถุออกจากถ้าทำไม่ครับ
- แต่มนุษย์เรียนรู้ มีศักยภาพ มีจินตนาการ สร้างสรรค์ได้ และเพราะความต้องการวัตถุเราเลยไปสร้างระบบทุนนิยม แต่ผมไม่ได้มีคำตอบนะครับ วัตถุนิยมนำไปสู่อะไร สร้างสันติให้โลกหรือเปล่า อันนี้โจทย์ขั้วยากเกินไปแล้ว
- แล้วถ้า cross กันล่ะ พุทธศาสนาไปที่อุปทาน ทุนนิยมมาที่อุปสงค์ จะช่วยให้มองได้รอบด้านมากขึ้นไหม จะสร้างสันติภาพขึ้นได้ไหม ทุนและธรรมอาจต้องทำงานร่วมกันมากกว่านี้

[ถ้าชีวิตคือการลงทุน]

เราควรจะลงทุนอะไรกับชีวิตนี้?

- พ่อผมฝึกผมให้กระหายใคร่รู้ ตั้งคำถามแสวงหาคำตอบ ผมว่าเป็นการลงทุนที่ดีที่สุด
- อีกเรื่องที่ยากฝากคือ เราเกิดมาหนีไม่ได้ที่จะต้องปฏิสัมพันธ์กับคนอื่น คนในโลกมันมีอยู่ 4 ประเภทคือ 1. ทำมากได้มาก 2. ทำมากได้น้อย 3. ทำน้อยได้มาก 4. ทำน้อยได้น้อย อยากให้ลองถามตัวเองว่าเราเป็นคนประเภทไหน
- คนจำนวนมากจะรู้สึกตัวเป็นคนทำมากได้น้อย ซึ่งนั่นจะทำให้เรารู้สึกท้อทรมาน แต่ถ้าฝึกให้มีสำนึกว่าเราเป็นคนทำน้อยได้มากตลอดมา อันนี้จะทำให้ความทุกข์จากความอยากได้อยากมามีลดน้อย เพราะสำนึกว่าได้มามากเกินกว่าที่ควรได้แล้ว ทำให้ชีวิตลดท้อทรมานได้อาจไม่เกี่ยวกับธรรมชาติไหน แต่เป็นการฝึก ฝึกตัวเรา โดยใช้ logic ธรรมดา

ทำน้อยได้มาก จะทำให้เราพยายามทำมากขึ้น

เรียกร่องน้อยลง

ทำด้วยการเตือนตัวเอง เตือนว่าเราโชคดีแค่ไหนทำแค่นี้ยังได้ตั้งเท่านี้ ✍

ก่อนจบการสนทนาพระมหาฟูกิจ ให้พรและทิ้งท้ายแก่พวกเราด้วยพุทธสุภาษิต

“ผู้มีปัญญาพึงจะรู้ได้ด้วยการสนทนา”

original content

วิทยากร

พระมหาฟูกิจ ชุตินิพนธ์

อดีตสถาปนิก สู่พระเถระพรรษา ๑๒
วัดสุนันทวนาราม จ.กาญจนบุรี

บรรยง พงษ์พานิช

ประธานกรรมการบริหาร
กลุ่มธุรกิจการเงินเกียรตินาคินภัทร (KKP)
กรรมการและที่ปรึกษา

มูลนิธิหอจดหมายเหตุพุทธทาส อินทปัญโญ

(เราจะอยู่ในโลกอันแสนยุ่งยากขึ้นทุกทีได้อย่างไร)

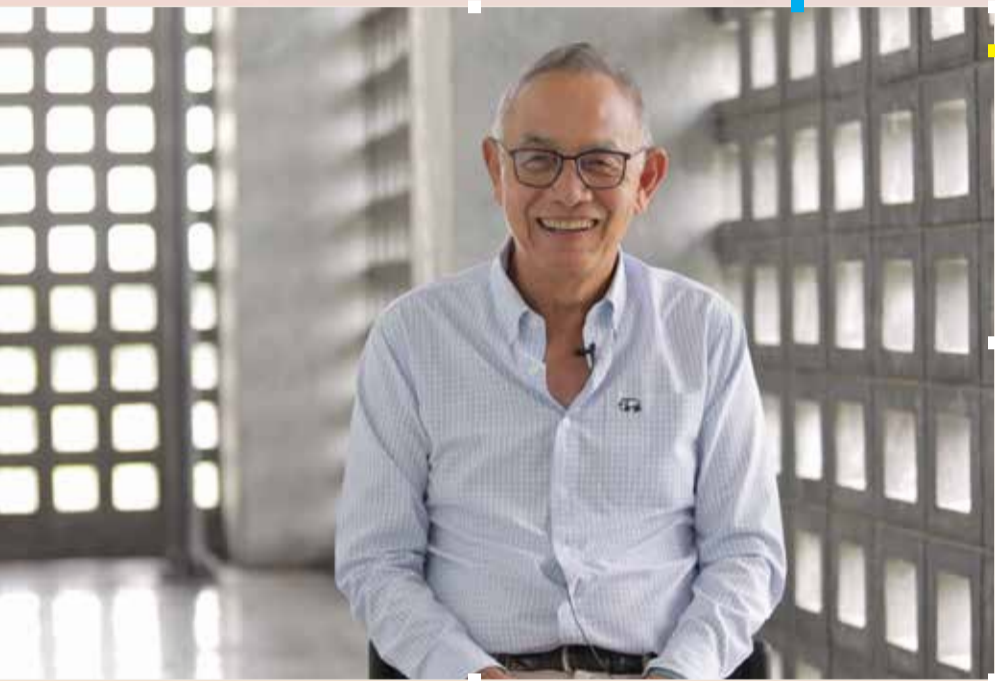
อยู่
เป็น

มีสติ		พูด อย่างไร	หาย ใจ ลึกๆ เมื่อ นึก ได้	ทำหน้าที่	
เห็น	บ่ม เพาะ ความ เรียบง่าย	ทำ อย่างนั้น		ไม่ เบียด เบียน	ทำงาน ให้สม กับอาหาร ที่บริโภค
ไม่ เป็น		ถ้า จะทำ ก็ควร ทำ ให้จริง	อยู่ ก็ ไม่กลัว	รักษา ใจ ให้ สงบ	ไม่พึ่ง อยู่กับ คน ไม่มีใจ โยดี
กิน อยู่ พอดี		อย่า ทำ ผิด	ไม่กลัว		
	ฝึกตน			รักษา ความ สะอาด	

Interview

ไต่ถามคำว่า สวนโมกข์กรุงเทพ นึกถึงอะไร

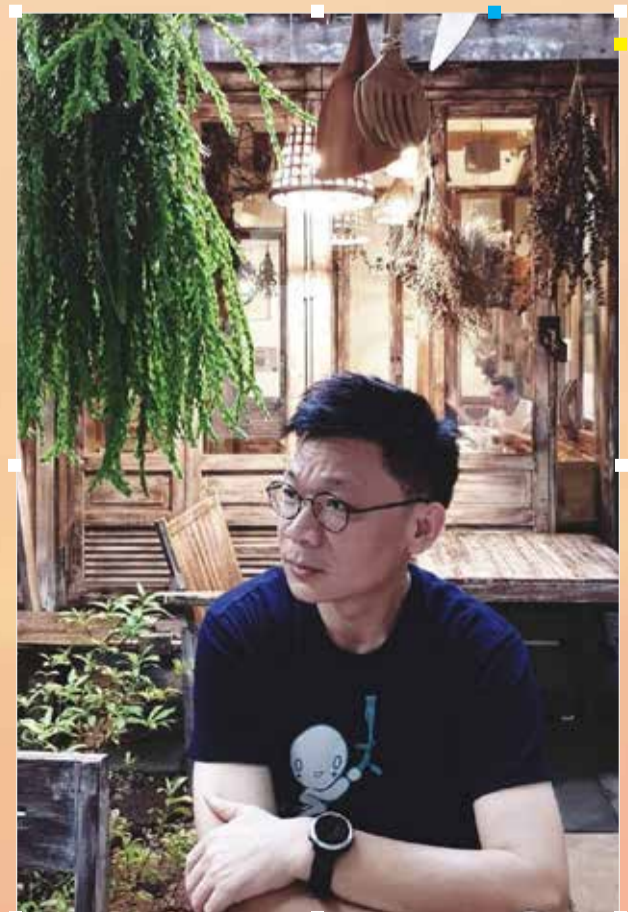
“หลักการของสวนโมกข์กรุงเทพตั้งแต่ตั้งขึ้นมานี้ก็ชัดเจนอยู่แล้วครับว่าที่นี่ไม่ใช่อนุสาวรีย์ของท่านพุทธทาส แต่เราทำสิ่งนี้ขึ้นมาเพื่อสืบสานปณิธานของท่านพุทธทาส ซึ่งปณิธานของท่านเป็นสากลอยู่แล้ว คือ ทำให้คนได้เข้าถึงศาสนาของตัว ทำให้คนมีธรรมะ พ้นจากอำนาจวัตถุนิยมนะครับ ทำให้เกิดสันติภาพในโลก ซึ่งปณิธานนี้ ด้วยความที่เป็นสากลนี้ผมก็คิดว่าจะเป็นหลักนำที่ทำให้สวนโมกข์สามารถใช้ในการดำเนินการ ผ่านมาสิบปีก็ยึดตามหลักนี้แล้วก็ได้ผลสมความมุ่งหมาย แล้วก็หวังว่าจะเป็นประโยชน์ต่อไปได้นานๆ นะครับ”

- บรรยาย พงษ์พานิช

“เรารู้สึกว่าพื้นที่ตรงนี้นั้นจะเหมือนวัดก็ไม่ใช่ สวนสาธารณะก็ไม่เชิง ถ้าเราจะนิยามมันอาจจะสวนพักผ่อนหย่อนใจที่ไว้ออกกำลังใจ ในความรู้สึกเรา ถ้าสมมติเป็นคนเป็นเพื่อน เพื่อนคนนี้ก็จะเป็นคนที่เวลาเราไม่สบายใจสามารถเดินไปหาได้ แล้วเพื่อนคนนี้ก็จะมีบับกับเราด้วยจะไม่มาบอกเราว่าต้องปรับปรุงตัวยังไง เพื่อนคนนี้ก็อาจจะแค่นั่งนิ่งๆ เป็นเพื่อนอะไรอย่างนั้นนะ แต่ถ้าเรามีความสงสัยอะไรเพื่อนคนนี้ก็จะมีคำตอบให้กับเรา มีความรู้สึกต่อสวนโมกข์กรุงเทพแบบนี้ครับ”

- ประสาน อิงคนันท์

“มาสวนโมกข์ครั้งแรกรู้สึกสงบ รีแล็กซ์ โดยเฉพาะห้องนั่งสมาธิ แปลกดีมีพื้นที่แบบนี้ในกลางเมือง ประทับใจห้องนั่งสมาธิที่ทุกคนทั่วไป เข้าไปใช้ได้ ซึ่งมันไม่ใช่วัด

“ผมแนะนำว่ากิจกรรมไม่ต้องเยอะมาก แต่ต้องเป็นของจริง มีสาระจริงๆ มีพื้นที่ที่เป็น *permanent collection* เป็น *knowledge* ที่ *timeless* ให้กลับไป *repeat* กลับไปเติมพลังได้ ขณะเดียวกันก็มี พื้นที่ที่เปิดโอกาสให้คนรุ่นใหม่เข้ามาต่อยอดได้ด้วย”

- คามิน เลิศชัยประเสริฐ

“ส่วนตัวผมว่าสวนโมกข์กรุงเทพเป็นโอเอซิสย่อมๆ สำหรับผมนะครับ แม้ไม่ได้มาสมาเสมอมาก แต่ทุกครั้ง ที่มาก็จะรู้สึกสบายใจ ผมว่าด้วยหลายๆ องค์ประกอบ ผมว่าที่นี่เป็นแหล่งพลังงานดีๆ ครับ”

- นวัตกรรม สราวุธ เฮ้งสวัสดิ์

“คำว่าธรรมะนี้คนไทยจะชอบคิดว่ามันต้องเขย ่น่าเบื่อ คนแก่ แต่ที่นี้ผมว่าก็ละลายสิ่งเหล่านั้นไปได้เยอะ

“ที่นี่มีห้องนิพพานชิมลอง คือผมก็เคยมาตอน เข้า แบบอยากจะมานั่งก็มา จอดรถเดินขึ้นไปนั่ง มัน ง่าย ๆ เลยครับ มันเหมือนกับต้อนรับทุกคน แล้วก็ทุกเมื่อ มันเข้าถึงง่ายครับ”

- อุ๋ย บุคดาเบลส

ธรรมะในสวน ตักบาตรเดือนเกิด

๐๖.๐๙.๖๓

ณ หอจดหมายเหตุพุทธทาส อินทปัญโญ

Photo by : ศุภรา จันทรสำราญ (ช่างภาพอาสา)

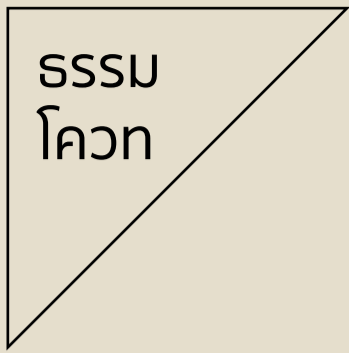
กิจกรรมธรรมะในสวน ตักบาตรเดือนเกิด กิจกรรมเพื่อส่งเสริมความเข้าใจในบุญที่แท้ ว่าคือทาน ศีล ภาวนา จัดขึ้นทุกวันอาทิตย์สัปดาห์แรกของเดือน สนใจเข้าร่วมกิจกรรม ลงทะเบียนได้ที่ register.bia.or.th

ฟังปรารภธรรม

ผู้มีความพอใจคือผู้ร้าย

เต้าเต็กเก็ง

[นิทรรศการ] #พุทธทาสใจ

กลุ่มงานจดหมายเหตุนำสิ่งของเครื่องใช้ของพุทธทาสภิกขุ อาทิ เครื่องอัฐบริหารของใช้ส่วนตัว เครื่องมือเผยแพร่ อุปกรณ์การทำงาน ของเล่น ของที่ได้รับการถวาย ฯลฯ จากห้องคลังออกมาจัดแสดง โดยหวังว่านิทรรศการนี้จะช่วยฉายให้เห็นวิถีความเป็นอยู่ การศึกษา แนวความคิด และปะติดปะต่อแง่มุมต่างๆ ของพุทธทาส อย่างรอบด้านมากขึ้น

นิทรรศการ #พุทธทาสใจ จัดแสดงที่สโมสรธรรมทาน ระหว่าง 5 ก.ย. - 30 พ.ย. 63 เวลา 9.00 - 17.00 น. (ปิดวันจันทร์)

[Youtube] Buddhadasa Bhikkhu

กลุ่มงานต่างประเทศเปิดตัวยูทูปชาแนลใหม่ Buddhadasa Bhikkhu สำหรับงานธรรมะของพุทธทาสภิกขุที่แปลสดเป็นภาษาอังกฤษ โดยอาจารย์สันติกโร

เปิดตัว VDO แรกด้วย 'The Heart of Buddhism หัวใจของพุทธศาสนา' พุทธทาสภิกขุบรรยายภาษาอังกฤษ ทำเป็น VDO เมื่อวันที่ 14 ตุลาคม 2525 อีกทั้งงานชิ้นนี้ยังได้จัดพิมพ์เป็นหนังสือ ภาษาอังกฤษ ใช้ชื่อว่า 'The A, B, C of Buddhism'

Youtube:
Buddhadasa Bhikkhu

Book:
The A, B, C of Buddhism

[Book] without and within ภาษาโปรตุเกส

นพ.ปัญญา พงษ์พานิช และกรรณพล พานิช ตัวแทนมูลนิธิหอจดหมายเหตุพุทธทาส อินทปัญโญ ถวายหนังสือ 'without and within' ฉบับภาษาโปรตุเกส จำนวน 3,073 เล่มให้แก่ พระเทพพัชรญาณมุนี (ชยสาโรภิกขุ) ซึ่งอีกไม่นานหนังสือเหล่านี้จะเดินทางไปยังอีกซีกโลก ปลายทางคือประเทศโปรตุเกสและบราซิล เพื่อแนะนำและเผยแพร่พระพุทธศาสนาวิถีเถรวาทให้ชาวต่างชาติได้เข้าใจมากยิ่งขึ้น

โครงการทุนแบ่งปันสื่อธรรม

- เพราะยังมีคนต้องการอ่าน แต่ไม่มีโอกาสได้อ่าน
- จะดีแค่ไหน? ถ้าหนังสือสามารถเดินทางไปถึงคนที่ต้องการได้ ไม่ว่าเขาจะอยู่บนยอดดอยสูง สุดทะเลแดนใต้ ฯลฯ
- โครงการทุนแบ่งปันสื่อธรรมเกิดขึ้นเพื่อเชื่อมผู้ให้และผู้ต้องการรับสามารถแบ่งปันสื่อธรรมแก่กัน
- ขอเชิญชวนส่งข่าวไปยังพระภิกษุสงฆ์ที่ต้องการรับหนังสือธรรม พระภิกษุหรือสงฆ์แจ้งความจำนงขอรับสื่อธรรมได้ที่ Line ID : @553ehrwf
- ร่วมบริจาคทุนเพื่อส่งธรรมถึงพระภิกษุผ่านระบบออนไลน์ได้ที่ www.bia.or.th/donation

ร่วมทุน:
bia.or.th/donation

รายการทำอะไรก็ธรรม

หอจดหมายเหตุพุทธทาส อินทปัญโญ ได้รับทุนสนับสนุนประเภทความร่วมมือจาก กองทุนสื่อสร้างสรรค์ เพื่อผลิตรายการทำอะไรก็ธรรม โดยมี LINE ประเทศไทย เป็นภาคีสนับสนุนช่องทางเผยแพร่

'ทำอะไรก็ธรรม' รายการที่จะชวนให้ทุกคนในสังคมสร้างใจให้แข็งแรง ผ่านประสบการณ์ตรงของ 24 นักบันดาลใจ ด้วยเรื่องราวชีวิตที่ธรรมดาแต่ไม่ธรรมดามาก เต็มเปี่ยมด้วยพลังที่จัดการความทุกข์ ปัญหา แล้วก้าวข้ามผ่านอย่างภาคภูมิใจ มีอู๋ นุดดาเบลส เป็นพิธีกร ออกอากาศทางแพลตฟอร์ม LINE (Line Today, Line TV) เริ่มตอนแรก มกราคม 2564

รักคน
อ่าน

ผู้ที่กำลังอ่าน The Lecture ในภาพ โปรดติดต่อรับรางวัลที่ CDS

The Lecture

วารสารรายเดือน ขนาดแท็บลอยด์ ที่เด็กสวนโมกข์ทำกันเอง เพื่อให้เป็นเพื่อนท่านที่มาเยือน เพื่อสื่อสารงานธรรมที่เกิดในสวนโมกข์ พวกเราจะคอยจดบันทึกธรรมบรรยาย บทสนทนาที่น่าสนใจ เก็บเรื่องราวมาฝาก เริ่มทดลองทำฉบับแรก กันยายน 2563 เพื่อประหยัดกระดาษ เราผลิตตามความต้องการ ไม่มีจำหน่าย ท่านที่ต้องการ ขอรับได้ที่: คุณแอน ศศวรรณ Email: sasawan_c@bia.or.th, FACEBOOK: Ann Sasawan Chirayon

อานาปานสติกับอาจารย์สันติกโร

เปิดรับสมัครอบรมหลักสูตรเรียนรู้อานาปานสติสมาธิแบบ (16 ชั้น) ตามแนวทางของท่านอาจารย์พุทธทาส ผ่านประสบการณ์อดีตพระภิกษุชาวอเมริกัน ผู้สืบสานมรดกธรรมด้านการอบรมปฏิบัติภาวนาแก่ชาวไทยและชาวต่างประเทศ

- รับ 40 ท่าน
- อบรมวันที่ 14 - 21 พฤศจิกายน พ.ศ. 2563 ณ สวนธรรมอยู่เย็นเป็นสุข อ.ไทรโยค จ.กาญจนบุรี
- ค่าลงทะเบียน 3,500 บาท (ค่ารถ - ค่าอาหาร - ที่พัก)
- สมัคร/สอบถามเพิ่มเติม: คุณภัทร 089-0232815 Email: jiraphat_b@bia.or.th, Line ID: phat_mata

รวมมิตร
ช่องทาง
สื่อสาร
งานธรรม

สวนโมกข์กรุงเทพ

on cloud

พบทุกธรรมสบายๆ ที่ชีวิตต้องใช้

WWW

bia.or.th

pagoda.or.th

FACEBOOK

Suan Mokh Bangkok

หอจดหมายเหตุพุทธทาส อินทปัญโญ

จดหมายเหตุพุทธทาส

สโมสรธรรมทาน

กิจกรรมสวนโมกข์กรุงเทพ

YouTube

หอจดหมายเหตุ
พุทธทาส อินทปัญโญ

พุทธทาสภิกขุ

Line

@suanmokkh_bangkok

TWITTER

buddhadassa

NEW
RELEASE

เราจะอยู่ในโลกอันแสนยุ่งยากขึ้นทุกทีได้อย่างไร

978-616-93631-0-1

๕๖ หน้า ๑๕ บาท

ชีวิตคือการเดินทางทุกขณะจิต ความรู้ในเล่มนี้จะพาเราเดินทางอย่างมีเป้าหมาย และไม่หลง

จัดพิมพ์โดย : หอจดหมายเหตุพุทธทาส อินทปัญโญ
สมทบได้ที่ : สโมสรธรรมทาน สวนโมกข์กรุงเทพ (CDS)

สมาชิกรายปี ๑๒ ฉบับ

register.bia.or.th

